

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Yttrande över Anpassning av svensk rätt till avskogningsförordningen (SOU 2025:17)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Enligt övergångsbestämmelser i förordning (2024:183) ska denna förordning inte tillämpas för kommittéer och särskilda utredare som tillkallats före det att förordningen trädde i kraft den 6 maj 2024. Den utredning vars betänkande detta yttrande avser tillträdde före det ikraftträdandet och konsekvensutredningen bedöms därför enligt den tidigare förordningen.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

I inledningen till kapitel 13 som behandlar förslagets konsekvenser (s. 423ff) anges att de största konsekvenserna uppstår till följd av de direkt tillämpliga bestämmelserna i avskogningsförordningen och inte av utredningens förslag. Det anges att sådana konsekvenser inte berörs i kapitlet. Regelrådet erfar att det är väldigt sällan landspecifika konsekvenser beskrivs i tillräcklig utsträckning i de konsekvensutredningar som tas fram i samband med EU-regleringar, varför konsekvenserna för svenska företag måste beskrivas i någon annan del av policyprocessen. Om dessa konsekvenser inte belyses i samband med att nationell rätt tas fram för anpassning till den EU-rättsliga regleringen finns det en risk att de inte beskrivs alls, eller väldigt sent i processen, exempelvis vid behov av reglering på föreskriftsnivå. Därav anser Regelrådet att konsekvenserna av EU:s avskogningsförordning borde ha beskrivits tydligare i föreliggande ärende.

Vid granskningen av ärendet har Regelrådet i första hand utgått från kapitel 13 i betänkandet, medan övriga delar endast har granskats i begränsad omfattning. Enligt Regelrådet skulle redovisningen av förslagets konsekvenser vara avsevärt mer lättillgänglig om samtliga konsekvenser samlades i detta kapitel. Alternativt bör kapitlet innehålla tydliga hänvisningar till andra delar av betänkandet där information om förslagets konsekvenser redovisas.

I bedömningen av delaspekterna har Regelrådet funnit att redovisningen avseende storleken på de berörda företagen och beskrivningen av förslagets effekter för de berörda företagens tidsåtgång och kostnader (administrativa kostnader) är bristfälliga. Övriga delaspekter har bedömts tillräckligt väl redovisade för en godtagbar bedömning.

Regelrådets samlade bedömning är att konsekvensutredningen som helhet inte är tillräckligt väl genomförd. Det beror i huvudsak på att det saknas uppskattningar avseende förslagets påverkan på de berörda företagens kostnader (det vill säga administrativa kostnader eller övrig kostnadspåverkan, utöver själva kontrollavgiften). Regelrådets läsning av redovisningen avseende förslagets påverkan på de berörda företagens verksamhet är att risken verkar hög att förslaget medför betydande kostnader.

Innehållet i förslaget

I betänkandet föreslås att ägare till produktiv skogsmark ska vara skyldiga att underrätta Skogsstyrelsen vid planerad föryngringsavverkning i urskog, samt redogöra för åtgärder för att motverka skogsförstörelse. Regeringen eller utsedd myndighet föreslås bemyndigas att meddela föreskrifter om nödvändiga föryngringsåtgärder i sådana fall.

Vidare föreslår utredningen att den som avser anlägga skogsplantage på mark där sådan tidigare inte förekommit ska anmäla detta till Skogsstyrelsen. Regeringen eller utsedd myndighet föreslås bemyndigas att meddela föreskrifter om innehållet i anmälan, handlägningsförfarande samt miljöhänsyn för att motverka skogsförstörelse.

Utredningen föreslår även att en bestämmelse införs i skogsvårdslagen om anmälningsplikt vid nyanläggning av skogsplantage på skogsmark där det inte tidigare varit skogs-plantage.

Betänkandet innehåller även ett förslag om att behörig myndighet ges rätt att omhänderta råvaror och produkter som omfattas av EU:s avskogningsförordning om det är uppenbart att dessa inte uppfyller kraven. Ett sådant omhändertagande föreslås vara tidsbegränsat till högst sex månader.

Betänkandet innehåller även förslag om ändringar avseende sekretesslagstiftningen, bland annat föreslås att det bör införas ett skydd för vissa identitetsuppgifter som kan avslöja identiteten på den som har lämnat in en välunderbyggd synpunkt om misstänkt bristande efterlevnad av avskogningsförordningen eller som har utfört utredningar som ligger till grund för en sådan synpunkt, om det kan antas att denne lider skada om uppgiften röjs.

Remissen innehåller följande förslag:

- lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429),
- lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
- förordning om ändring i skogsvårdsförordningen (1993:1096) och
- förordning om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

Förslaget föreslås träda i kraft den 30 december 2025.

Bedömning av delasppekter

Bakgrund och syfte med förslaget

I direktiven till utredningen anges att konsekvenser av föreslagna åtgärder ska bedömas särskilt med avseende på svensk virkesproduktion, virkesförsörjning, livsmedelsproduktion samt svensk livsmedelsförsörjning i allmänhet och nötköttsproduktion i synnerhet. Förslagsställaren anger dock att de största konsekvenserna uppstår till följd av direkt tillämpliga

bestämmelser i EU:s avskogningsförordning¹ (hädanefter avskogningsförordningen eller endast förordningen) och inte utredningens egna förslag.

I betänkandet föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till avskogningsförordningen. Syftet uppges vara att möjliggöra ett effektivt genomförande av förordningen, särskilt de delar som kräver nationell reglering. Bland annat föreslås att straffbestämmelser för överträdelser av artikel 3 ska utformas i linje med det nya miljöbrottsdirektivet.

Förslagsställaren redovisar konsekvenserna av de delar i förslaget som innebär ett nationellt genomförande av vissa direktivliknande bestämmelser i förordningen. Däremot behandlas inte effekter av de bestämmelser som är direkt tillämpliga inom EU-rätten.

Vidare föreslås ändringar i skogsvårdslagen för att motverka skogsförstörelse och därigenom uppnå att Sverige klassificeras som ett lågriskland enligt artikel 29 i förordningen. Ändringar föreslås även i offentlighets- och sekretesslagen samt offentlighets- och sekretessförordningen i syfte att skydda uppgifter som hanteras av den behöriga myndigheten, inklusive uppgifter som kan avslöja identiteten på personer som lämnat synpunkter om överträdelser.

I kapitel 11 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen utser ges bemyndigande att meddela föreskrifter om en avgift för att finansiera kontrollverksamheten. Förslagsställaren anger även att den behöriga myndigheten ska kunna återkräva kostnader för lagring av produkter som inte uppfyller kraven i förordningen, i enlighet med principen om att förorenaren betalar (*polluter pays principle*).

Slutligen föreslås att överträdelser av artikel 3² i avskogningsförordningen kriminaliseras, vilket enligt förslagsställaren är det förslag som får störst konsekvenser för handlare och verksamhetsutövare. Förslaget innebär att överträdelser kan leda till böter eller fängelse.

Två centrala begrepp definieras också. Med *avskogning* avses omvandling av skog till jordbruksanvändning oberoende av om omvandlingen är orsakad av människan eller inte (artikel 2.3). Med *skogsförstörelse* avses i sin tur strukturella ändringar av krontäckning i form av omvandling av urskog eller naturligt föryngrad skog till skogsplantage eller till annan träd- och buskmark eller av urskog till planterad skog (artikel 2.7) (se s. 53 i betänkandet).

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att syftet med förslagen i betänkandet är att möjliggöra en nationell tillämpning av avskogningsförordning genom kompletterande lagstiftning. Regelrådet hade gärna sett en utvidgad redovisning vad som föranledde själva avskogningsförordningen, det vill säga hur problemet ser ut i dag och hur konsekvenserna av att området hitintills inte varit reglerat ser ut. Detta hade bidragit till en bättre förståelse för varför Avskogningsförordningen bedömts nödvändig.

Regelrådet finner redovisningen av problembeskrivning och syfte med förslaget godtagbar.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010

² Det är möjligt att överträda förbudet genom att på unionsmarknaden släppa ut eller tillhandahålla eller från unionsmarknaden exportera relevanta råvaror eller produkter utan att följa kravet på att de ska vara avskogningsfria, utan att följa kravet på att de omfattas av en förklaring om tillbörlig aktsamhet eller utan att de har producerats i enlighet med relevant lagstiftning i produktionslandet (ex s. 448-449 i betänkandet).

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Gällande alternativa regleringar uppges bland annat följande:

Övervägande om generellt avverkningsförbud i urskog

Utredningen har övervägt ett generellt förbud mot avverkning i urskog och bedömer att ett sådant förbud skulle kunna minska risken för skogsförstörelse och förbättra Sveriges riskklassificering enligt EU:s avskogningsförordning. Utredningen konstaterar dock att avskogningsförordningen inte är en förbudslagstiftning utan marknadsreglerande, och att den inte förbjuder avverkning – inte ens i urskog – så länge föryngringsåtgärder vidtas. Ett förbud skulle därmed utgöra en överimplementering av förordningen. Utredningen avstår därför från att föreslå ett sådant förbud inom ramen för sitt uppdrag.

Förslag om områdesskydd av urskog

Utredningen bedömer att ett generellt skydd av all urskog genom områdesskydd vore ett ändamålsenligt sätt att motverka skogsförstörelse. Förslaget nämns som ett alternativ i den fortsatta beredningen av betänkandet, men utredningen framhåller att det skulle kunna bli omfattande och kräva finansiering som inte ryms inom uppdraget. Förslaget lämnas därför utan vidare förslag till genomförande.

Överväganden om tillståndsplikt och anmälningsplikt

Utredningen har övervägt alternativ som tillståndsplikt för avverkning i urskog och anmälningsplikt kopplad till frågan om områdesskydd, men bedömer att dessa förslag inte är möjliga eller lämpliga att lägga inom ramen för utredningens uppdrag. Samtliga alternativ anses dock ha fördelar och utredningen ser behov av fortsatt reglering för att säkerställa att Sverige klassificeras som ett lågriskland.

Förslag om anmälningsplikt vid avverkning i urskog

Utredningen föreslår att det införs en skyldighet att vid anmälan om föryngringsavverkning ange om skogen som avses avverkas är, eller kan utgöra, urskog. Syftet är att minska risken att skyddsvärda kvaliteter förbises, eftersom dagens system inte garanterar att naturvärden uppmärksammas. Utredningen anser att denna skyldighet är rimlig att lägga på skogsägare, med hänsyn till de kriterier som föreslagits av Skogsstyrelsen i rapport 2024/09.

Förslagsställaren anger att avskogningsförordningen är direkt tillämplig inom EU men att medlemsstaterna behöver vidta vissa lagstiftningsåtgärder för att möjliggöra ett ändamålsenligt genomförande. I de fall förordningen riktar skyldigheter direkt till medlemsstaterna, uppstår behov av nationella bestämmelser. Andra delar riktar sig direkt till behöriga myndigheter, vilket enligt utredningen förutsätter att sådana utses samt ges nödvändiga befogenheter. Myndigheternas uppgifter anges huvudsakligen följa av förordningen, men även av vissa av utredningens egna förslag. Förslagsställaren framhåller att vissa bestämmelser i förordningen är direkt tillämpliga för enskilda företag och därmed inte kräver nationellt genomförande. De föreslagna nationella reglerna uppges därför främst utgöra nödvändiga komplement för att förordningen ska kunna tillämpas effektivt i Sverige.

Förslagsställaren resonerar även kring alternativet att finansiera kontrollverksamheten genom anslag från statsbudgeten, i stället för att, som huvudförslaget, genom avgifter. Här anges att en anslagsfinansierad tillsyn skulle hålla nere såväl kostnaderna som den administrativa

bördan för de företag som annars omfattas av avgiften, men även för de företag som indirekt påverkas genom att inköpspriserna ökar på relevanta råvaror och produkter.

Regelrådet gör följande bedömning. I betänkandet beskrivs förordningen som ett komplext regelverk med flera berörda intressen. Förslagsställaren uppger att arbetet har krävt olika vägval, särskilt avseende sanktionsbestämmelser, avgifter och myndighetsbefogenheter samt i fråga om de lagförslag som syftar till att motverka skogsförstörelse i Sverige. Övervägandena uppges redovisas i respektive avsnitt i betänkandet.

Förslagsställaren framhåller vidare att en låg riskklassificering enligt avskogningsförordningen är central för att undvika negativa konsekvenser. Om Sverige klassificeras som ett normal- eller högriskland skulle detta enligt utredningen leda till ökad administrativ börda för företagen, fler kontroller av svenska träprodukter samt ett försämrat marknadsvärde för dessa inom EU.

Förslagsställaren anger att "vissa bestämmelser i förordningen riktar sig direkt till enskilda företag och ska inte genomföras i nationell rätt" men i kapitel 13 specificeras det inte vilka bestämmelser som åsyftas.

I kapitel 13 anges vidare att avskogningsförordningen utgörs av ett komplext regelverk och att en uppsättning vägval gjorts i förslagets olika delar, bland annat gällande utformningen av sanktionsbestämmelserna, avseende avgifterna och olika befogenheter för den behöriga myndigheten. Det nämns att vägvalen redovisas i de olika avsnitten där utredningens förslag och bedömningar diskuterats, men att vägvalen inte upprepas i konsekvensutredningen. En enkel sidhänvisning, utifrån de olika alternativen som övervägts i de olika delarna, hade hjälpt läsningen av konsekvensutredningen.

Gällande resonemanget om huruvida kontrollverksamheten ska finansieras genom avgifter eller anslag framgår det som att utredningen finner skäl för en anslagsfinansiering, men går sedan vidare och föreslår att kontrollverksamheten ska finansieras genom avgifter. Här hade Regelrådet önskat en utvidgad analys och tydliga motiveringar till förslaget att kontrollverksamheten ska finansieras genom avgifter, särskilt med hänsyn till att utredningen lyfter risken att detta kan hämma svenska företags konkurrenskraft visavi företag verksamma i länder där kontrollverksamheten finansieras genom anslag.

I och med att Regelrådet tagit del av dessa delar av betänkandet bedöms redovisningen i denna del ändå som tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen avseende alternativa lösningar godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Utredningen går i stora delar igenom hur förslaget förhåller sig gentemot relevant relaterad reglering. Exempelvis förhållandet mellan avskogningsförordningen och miljöbrottsdirektivet (avsnitt 8.10.1, se s. 268-269). Där uppges bland annat att de två EU-rättsakterna omfattar olika krav på sanktionering av samma reglering (krav på kriminalisering av artikel 3 i avskogningsförordningen) och krav på vad denna kriminalisering ska innebära. Där uppges också att miniminivåerna för böter som kan utdömas för juridiska personer enligt de olika EU-rättsakterna inte stämmer överens. Det anges att delar av dessa krav inte är förenliga med Sveriges straffrättsliga system, eftersom Sverige saknar straff som fastställs utifrån ett företags vinst.

Utredningen anser att artikel 3 i EU:s avskogningsförordning bör sanktioneras i enlighet med kraven i det nya miljöbrottsdirektivet. Det bedöms som olämpligt att samma bestämmelse omfattas av två olika EU-rättsakter med delvis motstridiga sanktionskrav. Utredningen föreslår därför att miljöbrottsdirektivet ges företräde i denna del och att sanktioneringen utformas utifrån dess bestämmelser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår hur förslaget förhåller sig gentemot EU-rätten. Utredningen klargör även i delar av betänkandet vilka andra EU-rättsakter som är relevanta på området.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Utredningen föreslår att kompletteringslagen och övriga föreslagna författningsändringar ska träda i kraft den 30 december 2025. Förslagsställaren anger att förslagen antingen kompletterar avskogningsförordningen eller är motiverade av denna, varför svensk rätt bör börja tillämpas samtidigt som förordningens bestämmelser.

Utredningen uppger vidare att omfattande informationsinsatser kan bli nödvändiga för att enskilda ska förstå regelverket, särskilt eftersom överträdelser kan medföra kännbara sanktioner. Sådan information bör tillhandahållas genom rådgivning och tydlig vägledning på den behöriga myndighetens webbplats, inom ramen för myndighetens serviceskyldighet.

Avslutningsvis noterar utredningen att förslaget anpassats efter en ändringsförordning från december 2024, enligt vilken avskogningsförordningen ska börja tillämpas den 30 december 2025 respektive 30 juni 2026 för små och medelstora företag. De nationella reglerna föreslås därför träda i kraft i nära anslutning till dessa datum.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen avseende förslagets ikraftträdande hade även kunnat behandla anledningen till kommissionens senareläggande. Redovisningen bedöms ändå tillräcklig.

Redovisningen avseende behovet av speciella informationsinsatser bedöms tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen avseende särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att utredningens förslag omfattar samtliga verksamhetsutövare och handlare enligt förordningens definitioner. Verksamhetsutövare är fysiska eller juridiska personer som sätter relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem inom EU. Handlare är aktörer i leveranskedjan som tillhandahåller dessa produkter men inte själva är verksamhetsutövare. Förordningen gör skillnad på stora respektive små och medelstora företag, vilket påverkar deras skyldigheter.

Förslagsställaren uppskattar att omkring 40 600 företag kan komma att omfattas av skyldigheten att lämna in förklaringar om tillbörlig aktsamhet enligt avskogningsförordningen. Det rör

sig bland annat om cirka 20 000 unika importörer, 12 000 företag som hanterar levande nötkreatur, 8 400 verksamhetsutövare inom skogsnäringen och 200 andra aktörer i Sverige.

Gällande de berörd företagens storlek nämns att majoriteten av Sveriges aktiva företag är små- eller medelstora och att utredningens bedömning därför är att majoriteten av de företag som kan komma att omfattas av avgiften också är det.

Regelrådet gör följande bedömning. I betänkandet framgår vilka branscher som påverkas av förslaget. Det framgår också hur många företag som beräknas omfattas. Informationen återfanns i betänkandet (s. 399) men Regelrådet hade föredragit om informationen upprepades i konsekvenskapitlet, då detta hade förenklat läsningen.

Avseende uppgiften om de berörda företagens storlek gör Regelrådet bedömningen att informationen är för generell för att delaspekten ska kunna bedömas godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen avseende berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar. Däremot finner Regelrådet redovisningen avseende de berörda företagens storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Regelrådet har inte kunnat utläsa någon redovisning avseende administrativa kostnader för berörda företag. I nedanstående avsnitt berörs förslagets verksamhetspåverkan, vilka motiverar att en sådan beräkning och redovisning genomförs.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren uppskattar att Skogsstyrelsens genomsnittliga kostnad per arbetstimme uppgår till omkring 700 kronor. En normal kontroll enligt timmerförordningen antas kräva omkring 40 arbetstimmar, motsvarande en kostnad om cirka 28 000 kronor. Denna nivå bedöms även ligga nära den avgift som kan komma att tas ut för uppföljande eller händelsestyrda kontroller där brister påvisas. Det uppges dock att sådana kontroller sannolikt blir mindre omfattande, eftersom de begränsas till tidigare identifierade brister.

Den årliga kontrollavgiften enligt avskogningsförordningen föreslås utgå från Skogsstyrelsens kostnader för planerade kontroller. På grund av osäkerhet kring antalet kontroller och omfattningen av inlämnade förklaringar om tillbörlig aktsamhet har avgiftsnivån ännu inte kunnat fastställas, men en preliminär beräkning har gjorts. Den årliga totala kostnaden för planerade kontroller uppskattas till omkring 50 miljoner kronor, med en osäkerhet på ± 30 procent. Utredningen anger att endast en del av denna kostnad ska täckas av avgiften, då vissa kontroller finansieras separat och vissa moment inte bör ingå. Omkring 40 000 företag förväntas omfattas av avgiften. En preliminär uppskattning ger en enhetlig avgift om omkring 1 250 kronor per företag och år, med ± 30 procent variation. Någon närmare analys av effekten av differentiering eller undantag från avgiften har ännu inte gjorts.

I betänkandet anges att verksamhetsutövare och handlare, enligt artikel 3 och 4 i avskogningsförordningen, är skyldiga att utöva tillbörlig aktsamhet innan de släpper ut eller tillhandahåller relevanta produkter på marknaden eller exporterar dem. Aktsamheten ska bygga på dokumentation enligt artikel 9, som bland annat ska innehålla uppgifter om art, kvantitet,

geolokalisering av produktionsområden, produktionsdatum, leverantörer, samt verifierbar information om att produkterna är avskogningsfria och lagligt producerade.

Riskbedömning ska ske enligt artikel 10, baserat på exempelvis risknivån i produktionslandet, förekomst av skogsförstörelse, urfolk, källdokumentation och leveranskedjans komplexitet. Om mer än försumbar risk identifieras får produkterna inte släppas ut på marknaden. Bedömningen ska dokumenteras, ses över årligen och på begäran tillhandahållas myndighet.

Artikel 11 föreskriver att vid identifierad risk ska åtgärder vidtas för att eliminera eller reducera risken till försumbar nivå. Dessa åtgärder ska dokumenteras, uppdateras och kunna redovisas. Ett aktsamhetssystem ska upprättas enligt artikel 12 och ses över minst årligen. Större verksamhetsutövare ska dessutom offentliggöra en årlig rapport. All dokumentation ska bevaras i fem år.

Artikel 13 anger att förenklade krav får tillämpas vid handel med produkter från lågriskländer. I dessa fall krävs inte fullständig riskbedömning eller riskreducering, men företagen måste kunna visa att risken för kringgående eller sammanblandning är försumbar.

Förslagsställaren föreslår vidare att skogsägare ska vara skyldiga att underrätta Skogsstyrelsen vid föryngringsavverkning i urskog och redovisa planerade åtgärder mot skogsförstörelse. Även nyanläggning av skogsplantager ska anmälas. Dessa krav uppges medföra en viss administrativ belastning, men de efterfrågade uppgifterna bedöms vara lättillgängliga. Effekten för skogsägarna anses begränsad, eftersom endast ett fåtal berörs.

Förslagsställaren bedömer att förslagen kan bidra till ökad uppmärksamhet på urskog och minska etablering av nya plantager. Vidare anges att en målsättning är att Sverige ska klassificeras som lågriskland enligt avskogningsförordningen, vilket skulle kunna innebära minskad administrativ börda och ökad konkurrenskraft för svenska träprodukter.

Utredningen noterar att ytterligare mark kan komma att undantas från virkesproduktion till följd av förslagen, men att detta inte förväntas påverka den svenska virkesförsörjningen nämnvärt.

Verksamhetsutövare och handlare är även skyldiga att bistå behöriga myndigheter vid kontroller (artikel 4.6) samt informera dessa om de får kännedom om ny information som tyder på att en produkt inte uppfyller kraven (artikel 4.5). De ska vidare tillhandahålla relevant information till aktörer längre ned i leveranskedjan. Slutligen anges att en förklaring om tillbörlig aktsamhet ska lämnas in innan produkterna får marknadsföras, och dokumentationen kring detta ska bevaras (artikel 4.2–4.3).

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet konstaterar att kvantitativa uppskattningar av förslagets effekter på företagens kostnader saknas, exempelvis avseende den dokumentation och de system som kommer att bli nödvändiga för att kunna uppvisa rätt information vid kommande kontroller.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets påverkan på berörda företags kostnader och tidsåtgång bristfällig. Däremot bedöms redovisningen avseende förslagets effekter på de berörda företagens verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren bedömer att de föreslagna åtgärderna inte medför några särskilda konsekvenser för relationen mellan stora, medelstora och små företag. Förslaget om en årlig

kontrollavgift på 1 250 kronor per år (med en variation på ± 30 procent) uppges bedömas vara hanterbar även för mindre företag.

Utredningen bedömer vidare att det inte finns behov av särskilda hänsyn till små företag i fråga om de materiella bestämmelserna i förslaget.

I betänkandet uppges att en avgiftsfinansiering av den behöriga myndighetens kontrollverksamhet potentiellt kan försämra svenska företags konkurrenskraft i jämförelse med företag i andra EU-länder där kontroller finansieras via statsanslag. Av de uppgifter som utredningen tagit del av framgår att endast Danmark planerar att införa liknande avgifter för planerade kontroller, medan ett fåtal andra medlemsstater avser att ta ut avgifter för uppföljande eller händelsestyrda kontroller.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår i tillräcklig utsträckning vilken påverkan förslaget bedöm få för konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet finner redovisningen godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren anger att övriga förslag i betänkandet inte förväntas medföra några betydande administrativa kostnader eller ökad tidsåtgång för företagen. Det anges vidare att inga effekter identifierats i fråga om livsmedelsförsörjning eller produktionen av svenskt nötkött.

Utredningen bedömer att förslagen inte heller påverkar sysselsättning eller utvecklingsländernas möjligheter att fortsatt exportera berörda råvaror eller produkter till Sverige.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I betänkandet uppges att små och medelstora företag undantas från skyldigheten att visa tillbörlig aktsamhet för produkter som redan varit föremål för sådan aktsamhet enligt artikel 4.1, under förutsättning att en förklaring om tillbörlig aktsamhet redan har lämnats in. Dessa företag ska dock kunna lämna referensnummer till berörda myndigheter på begäran.

För handlare som är små och medelstora företag framgår det av artikel 5 att de endast får tillhandahålla relevanta produkter på marknaden om de har samlat in viss information om leverantörer, mottagare samt referensnummer till tidigare inlämnade förklaringar om tillbörlig aktsamhet. Informationen ska sparas under viss tid och tillhandahållas myndigheter vid förfrågan. Vidare anges att om nya uppgifter framkommer som tyder på att en produkt kan strida mot regelverket, ska detta omedelbart rapporteras till myndigheterna. Handlarna ska även bistå myndigheterna vid kontroller. Det anges också att mikroföretag och små företag inte omfattas av förordningen förrän den 30 juni 2026.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen i denna del bedöms tillräckligt tydlig.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 11 juni 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande